

Kommunstyrelsekontoret

Handläggare Tom Johansson
Titel: Tf.avdelningschef
E-post: tom.johansson@norrtalje.se

Till kommunstyrelsens arbetsutskott

Avlysning av Norrtälje Hamn som allmän hamn

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår:

1. Kommunstyrelsen uppdrar till kommunstyrelsekontoret, gatu- och parkavdelningen, att ansöka hos Sjöfartsverket om att avlysa Norrtälje hamn som allmän hamn.
2. Kostnaden för ansökan om avlysning, 60 tkr för framtagande av miljökonsekvensbeskrivning, finansieras av kommunstyrelsens anslag för oförutsedda utgifter.
3. Återrapportering sker när uppdraget är genomfört.

Sammanfattning av tjänsteutlåtandet

Hamnens tidigare användningsområde och det regelverk som gällt för detta ska ändras då hamnen utvecklas till en ny stadsdel. Farledslagen anger att om verksamheten med att vara en hamn för handelssjöfart upphör så ska hamnen inte vara allmän. Hamnen ska då avlysas som allmän hamn enligt Lag (1983:293) om inrättande, utvidgning och avlysning av allmän farled och allmän hamn.

Bakgrund

Norrtälje Hamn som industri- och hamnområde är avvecklad. Stadsutvecklingsprojektet, projekt Norrtälje Hamn, pågår som omfattar utveckling av en ny stadsdel i det gamla hamn- och industriområdet. Avsikten är att binda ihop staden med hamnen vilket innebär en fördubbling av stadskärnan i Norrtälje.

Stadsomvandlingen av före detta industrihamn till bostads- och verksamhetsområde påverkar påtagligt markens användning. Det tidigare stängda hamn- och industriområdet används inte längre för industri- och varutransporter via fartyg och båtar utan öppnas nu upp för allmänheten i takt med att området byggs ut. Markanvändningen ändras i detaljplanen till allmän plats och tas nu istället i anspråk av allmänheten.

Hamnens tidigare användningsområde och det regelverk som omsluter det ska därför ändras. Farledslagen anger att om verksamheten med att vara en hamn för handelssjöfart upphör så ska hamnen inte vara allmän. Hamnen ska då avlysas som allmän hamn enligt Lag (1983:293) om inrättande, utvidgning och avlysning av allmän farled och allmän hamn.

Sjöfartsverket har lyft frågan om att Norrtälje hamn med anledning av de stora förändringarna i hamnens inriktning och omfattning som skett och sker ska avlysas som allmän hamn.

Koppling till gällande styrdokument

Frågan om att avlysa Norrtälje Hamn som allmän hamn är en konsekvens av tidigare fattade beslut om stadsutvecklingen av området som innebär att all tidigare hamnverksamhet ska läggas ner. Handläggningen av att avlysa allmän hamn kan ur den aspekten ses som en del av verkställigheten av redan fattade beslut.

Kommunen har beslutat att utveckla hamnen till en ny stadsdel. Det innebär att allmänheten tar över

området som tidigare var stängt för hamnverksamhet. Projekt Norrtälje Hamn driver utvecklingen av projektet under parollen "En levande stadsdel för barn, båtar, bad".

Ett hållbarhetsprogram är antaget för hamnen som bygger på de 17 globala målen för hållbar utveckling. Aspekter på folkhälso-, barnrätts- och jämställdhetsperspektivet är hanterade i detta program.

Lagkrav

Lag (1983:293) om inrättande, utvidgning och avlysning av allmän farled och allmän hamn.
Förordning (1998:898) om inrättande, utvidgning och avlysning av allmän farled och allmän hamn.

Samberedning

Projekt Norrtälje hamn, gatu- och parkavdelningen, Sjöfartsverket och Länsstyrelsen har diskuterat hur den allmänna hamnen i Norrtälje ska uppfattas och hanteras sedan den avvecklats. Beslutsinstans är avstämd med kommunjurist.

Beskrivning av ärendet

Fram till 2014 fungerade Norrtälje Hamn som industrihamn och tog emot fraktfartyg och båtar för leverans av bland annat flis. Norrtälje Hamn var allmän hamn med ISPS-kod (enligt EG-förordning 725/2004) med tillstånd att ta emot internationella fartyg och båtar. Området var i delar stängt för allmänheten. ISPS tillståndet har gått ut. Det miljötillstånd Norrtälje kommun haft för hamnen har upphävts från och med 2017-06-15.

Kommunens beslut att utveckla området till en ny stadsdel innebär per definition ett beslut att avveckla industrihamnen. Stadsutvecklingsprojektet Norrtälje Hamn påbörjades 2014. Den första detaljplanen för områdets infrastruktur och allmän plats, skelettplanen, antogs av kommunfullmäktige och vann laga kraft i januari 2015. Stadsomvandlingen av hamnområdet innebär att Norrtälje Hamn som industri- och hamnområde därmed är avvecklad.

Det tidigare stängda hamn- och industriområdet används inte längre för industri- och varutransporter via fartyg och båtar utan öppnas nu upp för allmänheten i takt med att området byggs ut. Projekt Norrtälje hamn driver stadsutvecklingsprojektet som omfattar en ny stadsdel i det gamla hamn- och industriområdet. Stadsomvandlingen påverkar påtagligt markens användning som nu ändrats i detaljplanen till allmän plats. Avsikten är att binda ihop staden med hamnen vilket innebär en fördubbling av stadskärnan i Norrtälje. Torg, parker, kajer m.m. ska inrymmas inom den nya stadsdelen liksom 20 nya kvarter för bostäder. Ca 2 000 lägenheter kommer att byggas och verksamheter ska etableras i bottenvåningar och i något fall i takvåning. Några publika byggnader anläggs, till exempel på piren. Framtida hamnverksamhet omfattar besöksfartyg, skärgårdstrafik, taxibåtar samt fritidsbåtar. Hamnens tidigare användningsområde och det regelverk som omslutit det ska därför ändras och hamnen ska avlysas som allmän hamn.

Nu pågår ett arbete i Norrtälje hamn för att söka tillstånd till vattenverksamhet inom Galären för att bygga dagvattendamm, havsbad och pir mm. I samband med det samråd som hölls med myndigheter och övriga sakägare inom tillståndsprocessen har Sjöfartsverket yttrat att Norrtälje hamn ska avlysas som allmän hamn.

I yttrandet daterat 2018-06-12 anges "Sjöfartsverket konstaterar att förutsättningarna för att en allmän hamn ska avlysas, i enlighet med 2 § ovan, är uppfyllda vad gäller Norrtälje hamn. Beslut om avlysning fattas av Sjöfartsverket. Mot bakgrund av detta ber Sjöfartsverket Norrtälje hamn att återkomma till Sjöfartsverket i frågan för vidare handläggning." Detta grundas på att miljötillståndet för hamnen har upphävts, ombyggnationen av hamnen medför att det inte kommer att ske någon godstrafik framöver.

Upplysningsvis kan sägas att det pågår ett arbete hos Sjöfartsverket om nedklassning av farleden (nr 561) Tjocköfjärden – Norrtälje, som idag är utpekad som lotsled. Leden används mycket sparsamt och det kostar mycket att hålla den klassad med den högsta klassningen. Under 2018 har det varit 2 anlöp i mörker i augusti månad. Den största anledningen till klassning av en hamn som allmän hamn är att ha rådighet över hela hamnområdet om något behöver utföras där såsom muddring eller byggnationer. I Norrtäljes fall blir det en marginell skillnad då största delen av hamnområdet redan är i kommunal ägo, varför man ändå kommer att ha fortsatt rådighet över detta vid en avlysning. Leden kommer fortsatt att vara allmän farled även med en nedklassning.

Ansökan om att avlysa en allmän hamn ska lämnas till Sjöfartsverket och följas av en miljökonsekvensbeskrivning (MKB). Denna ansökan om avlysning av Norrtälje Hamn ska lämnas in omgående efter politiskt beslut till Sjöfartsverket enligt gällande lagstiftning.

Länsstyrelsen ska bedöma om miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i miljöbalken. Sjöfartsverket och Länsstyrelsen samråder i ärendet. Beslut fattas av Sjöfartsverket enligt Förordning (1998:898) om inrättande, utvidgning och avlysning av allmän farled och allmän hamn. Återrapportering sker till beslutande nämnd när uppdraget är genomfört.

Konsekvensanalys/riskanalys

Det finns inte längre någon anledning för Norrtälje hamn att vara en allmän hamn då den inte kan användas för godstrafik längre. Inget fartyg med ISPS-koden kan längre anlöpa Norrtälje Hamn, kommunen kan med andra ord inte ta emot denna typ av fartyg i Norrtälje Hamn.

Avlysningen som allmän hamn kommer inte att ha någon större praktisk betydelse för Norrtälje kommun då det främsta syftet med en allmän hamn är att ge möjlighet till att hålla exempelvis en farled öppen genom muddring om verksamhetsutövaren inte på annat sätt har rådighet över vattenområdet. I detta fall har kommunen redan rådighet över vattenområdet.

Att inte ansöka om att avlysa hamnen som allmän hamn innebär fortsatta krav på att hamnen ska tillgodose funktionen att kunna ta emot fartyg som kan lossa där vilket ju inte är förenligt med pågående planering och genomförande av stadsutvecklingen i hamnområdet.

Upphör hamnen att vara hamn för handelssjöfart behövs den inte och ska därför inte vara allmän hamn enligt gällande lagstiftning.

Utanför detta ärende, kan informeras om att det tagits fram en riskanalys avseende påseglingsrisker för nytt stadsbad samt övergripande analys av risker i förhållandet mellan kommersiell fartygstrafik och fritidsbåtar. Riskutredningen ingår i tillståndsansökan för Galären.

Jämställdhetsanalys

Är inte tillämplig.

Barnkonsekvensanalys

Är inte tillämplig.

Ekonomisk analys

Ansökan om avlysning är en engångskostnad. Intäktsbortfallet för angörande fraktfartyg har upphört långt tidigare i samband med att projektet Norrtälje Hamn startade 2014. Till ansökan ska medfölja en miljökonsekvensbeskrivning vilken behöver tas fram och bedöms kosta 50-70 tkr. Gat- och parkavdelningen är den verksamhet som ansvarat för den allmänna hamnen i driftläget. Rimligen faller det på samma verksamhet att ansöka om dess avlysning. Gat- och

parkavdelningen har ingen finansiering för denna åtgärd i sin verksamhet varför tillskott av driftmedel krävs. Beslutas att det ska tas inom egen budget, påverkas resultatet negativt motsvarande beloppet. Beslutet om stadsomvandlingen och nedläggningen av Hamnen ligger utanför Gatu- och parkavdelningens verksamhet och över teknik- och klimatnämndens nivå.

Inga medel har budgeterats för kostnader för avlysning i budgeten för projekt Norrtälje Hamn och därför behöver medel erhållas.

Tidplaner

Handläggningen startar så snart beslut fattats och återredovisas till kommunstyrelsen när avlysningen beslutats hos Sjöfartsverket.

Charlotte Köhler
Samhällsbyggnadsdirektör
Samhällsbyggnadskontoret

Tom Johansson
t.f. avdelningschef
Gatu- och parkavdelningen

Bilagor

Sjöfartsverkets yttranden:

Bilaga 1. Yttrande tidigt samråd vattenverksamhet Norrtälje hamn 180523

Bilaga 2. Kompletterande yttrande samråd vattenverksamhet Norrtälje hamn 180611

Beslut skickas till

Samhällsbyggnadsdirektör
Gatu- och parkchef
Handläggare
Ekonomichef
Koncerncontroller
Controller för kommunstyrelsekontoret